

Emissziómérések-2

Pormérés

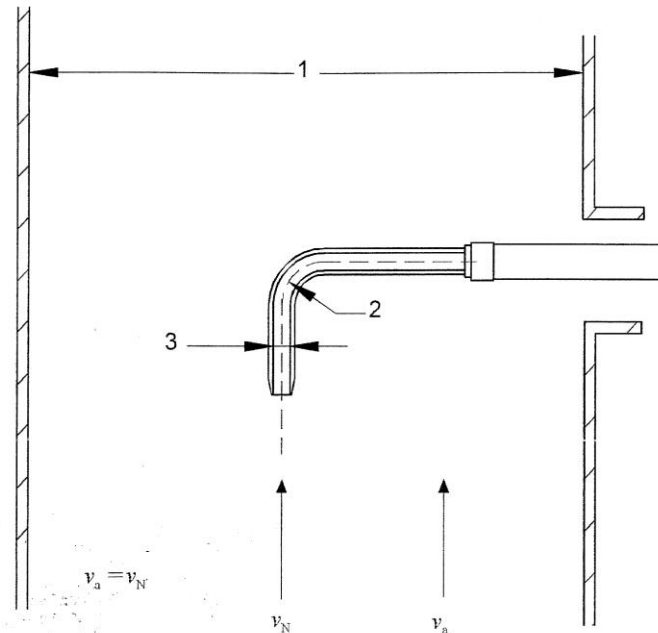
Gravimetria

- Referenciamódszer (standard reference method)
- Ismert mennyiségű mintát szűrőközegen szívunk át. A szűrőközeget a mintavétel előtt és után labormérlegen lemérjük.
- A szűrő tömegnövekedésének és a leszívott gázminta térfogatának hányadosa a porkoncentráció [mg/m^3].

Fontosabb fogalmak

izokinetikus mintavétel (isokinetic sampling)

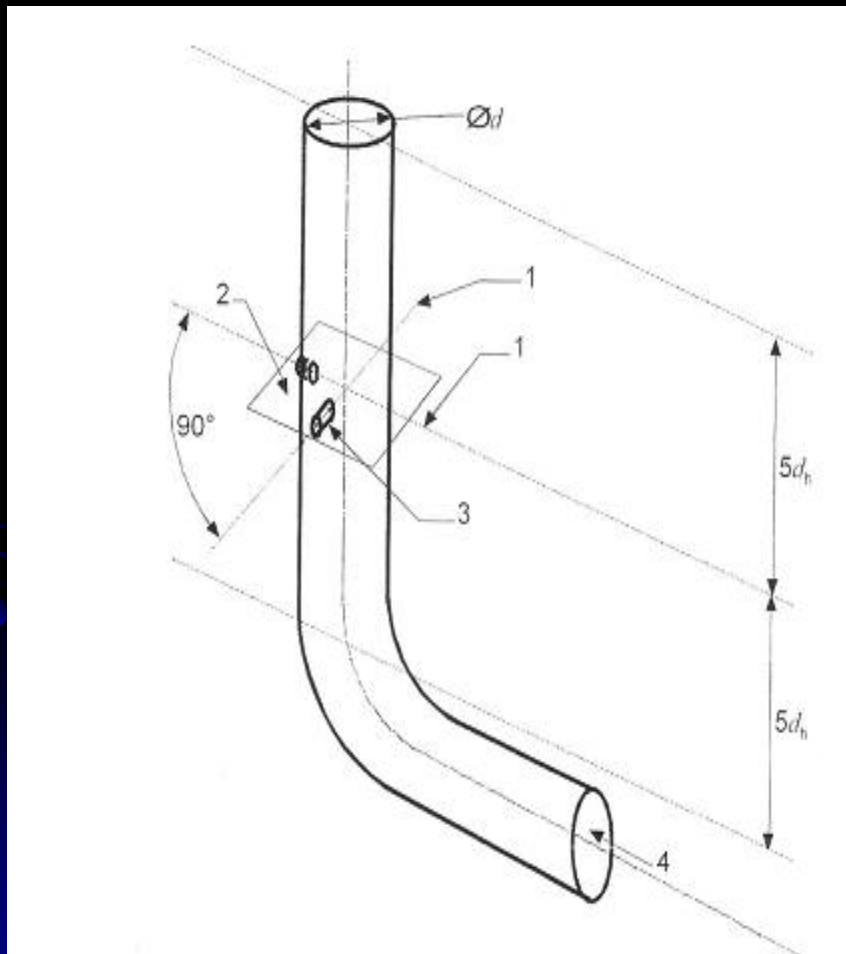
Olyan térfogatárammal végzett mintavétel, amelynek során a szondanyílásba belépő gáz áramlási iránya és sebessége v_N megegyezik a véggázcsatorna méréspontjában (lásd az 1. ábrát) áramló gáz áramlási irányával és sebességével v_a .

Jelmagyarázat

- 1 Véggázcsatorna
- 2 Az ív sugara (legalább $1,5 i$)
- 3 Belső átmérő i

Mérési szelvény

- A legközelebbi áramlást zavaró elem távolsága a mérési szelvénytől legalább $5 d_h$ távolságra legyen!

hidraulikai átmérő (hydraulic diameter)

A véggázcsatorna keresztmetszetének jellemző mérete:

$$d_h = \frac{4 \times \text{a mérési keresztmetszet felülete}}{\text{a mérési keresztmetszet kerülete}}$$

Mérési pontok száma

1. táblázat: Kör alakú végágcsatornák mérési pontjainak legkisebb száma

A keresztmetszet felülete m ²	Csatornaátmérő m	Mérési vonalak legkisebb száma (átmérő)	A síkonkénti mérési pontok legkisebb száma
<0,1	<0,35	-	1 ^a
0,1-1,0	0,35-1,1	2	4
1,1-2,0	1,1-1,6	2	8
>2,0	>1,6	2	legalább 12 és m ² -enként 4 ^b

^a Csak 1 mérési pont esetén lehet az ebben a szabványban megadott hibánál nagyobb hiba.

^b Nagyobb csatornák esetében általában 20 mérési pont megfelelő.

2. táblázat: Négyzetű végágcsatornák mérési pontjainak legkisebb száma

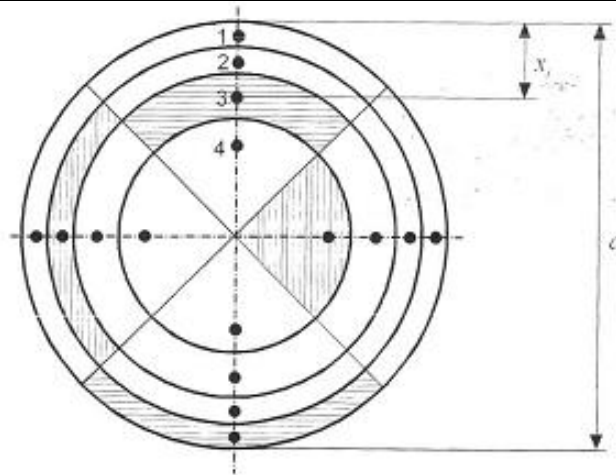
A keresztmetszet felülete m ²	Az oldalfelosztás minimális száma ^a	A mérési pontok minimális száma
<0,1	-	1 ^b
0,1-1,0	2	4
1,1-2,0	3	8
>2,0	≥3	legalább 12 és m ² -enként 4 ^c

^a Más oldalfelosztás szükséges, ha például a leghosszabb oldal kétszer olyan hosszú, mint a legrövidebb (lásd a C3. fejezetet).

^b Csak 1 mérési pont esetén lehet ebben a szabványban megadott hibánál nagyobb hiba.

^c Nagyobb csatornák esetében általában 20 mérési pont megfelelő.

Mérési pontok távolsága

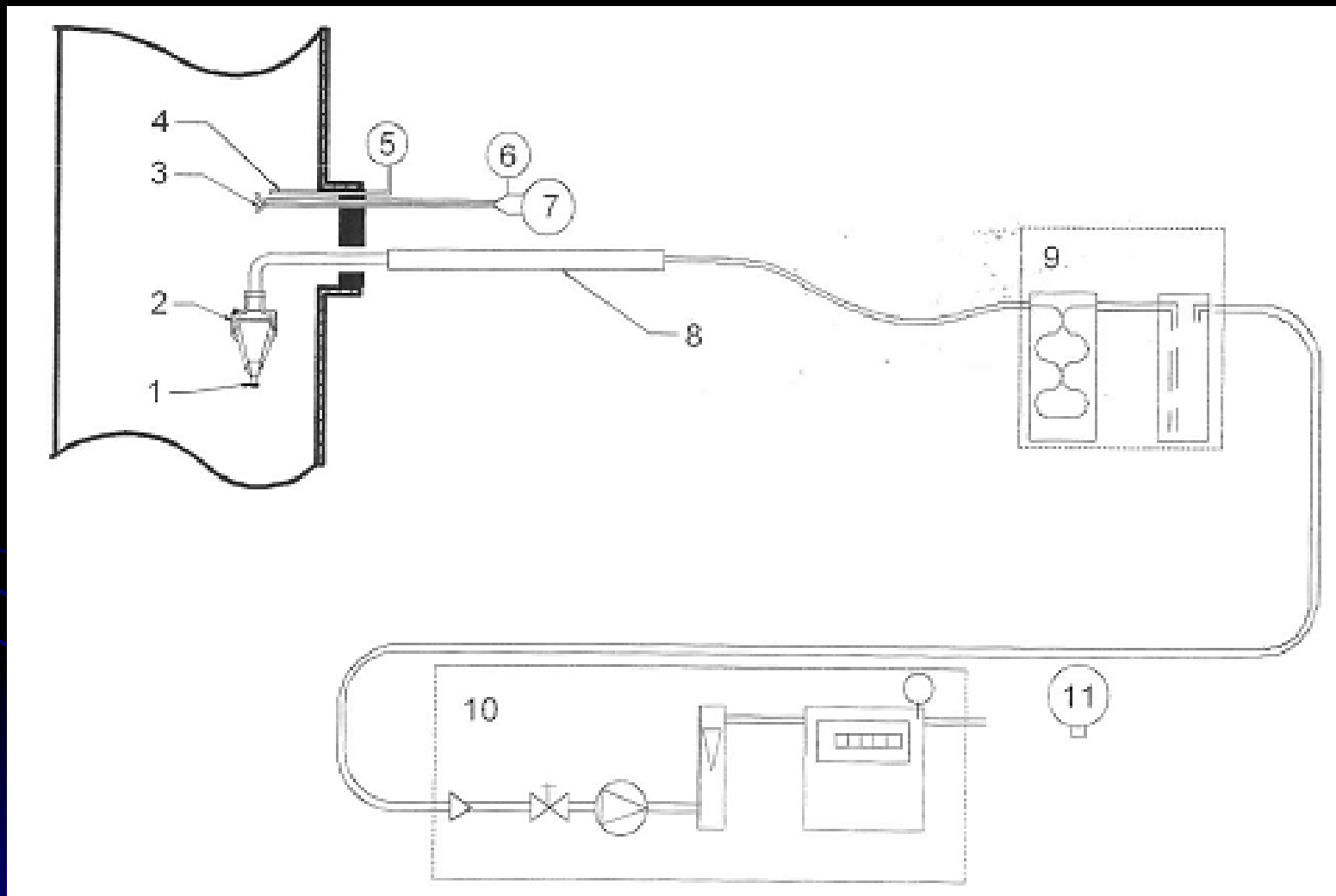

C2. ábra: A mérési pontok helyzete kör alakú véggázcsatornában. Érintős módszer (A 2 m-nél nagyobb átmérőjű véggázcsatornában lévő mérőpontok helyzetét bemutatva)

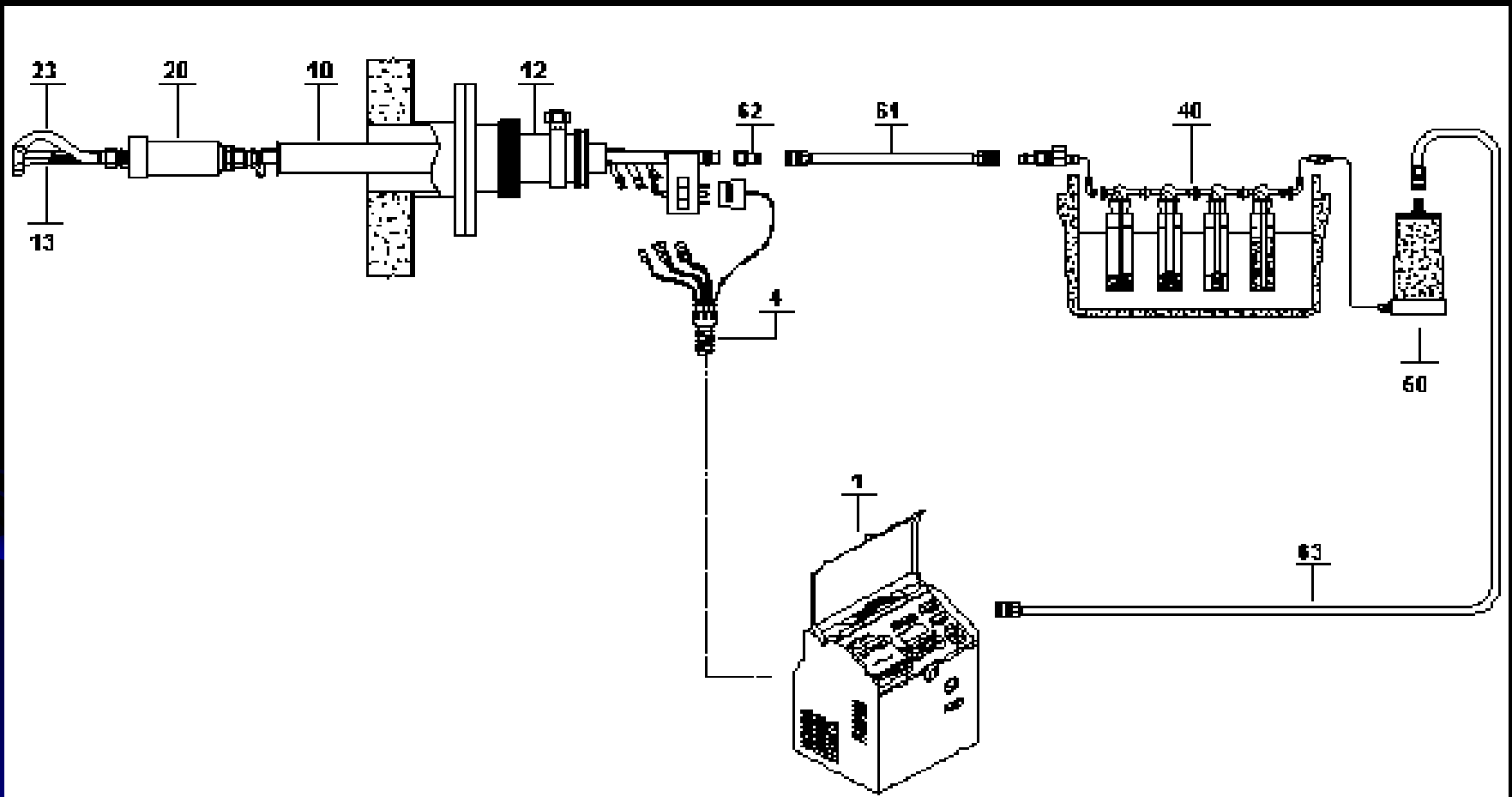
C2. táblázat: A K_i értékek százalékban. Érintős módszer kör alakú véggázcsatornákhöz

i	K_i			
	$n_d = 2$	$n_d = 4$	$n_d = 6$	$n_d = 8$
1	14,6	6,7	4,4	3,3
2	85,4	25,0	14,6	10,5
3		75,0	29,6	19,4
4		93,3	70,4	32,3
5			85,4	67,7
6			95,6	80,6
7				89,5
8				96,7

Mérőkör elemei

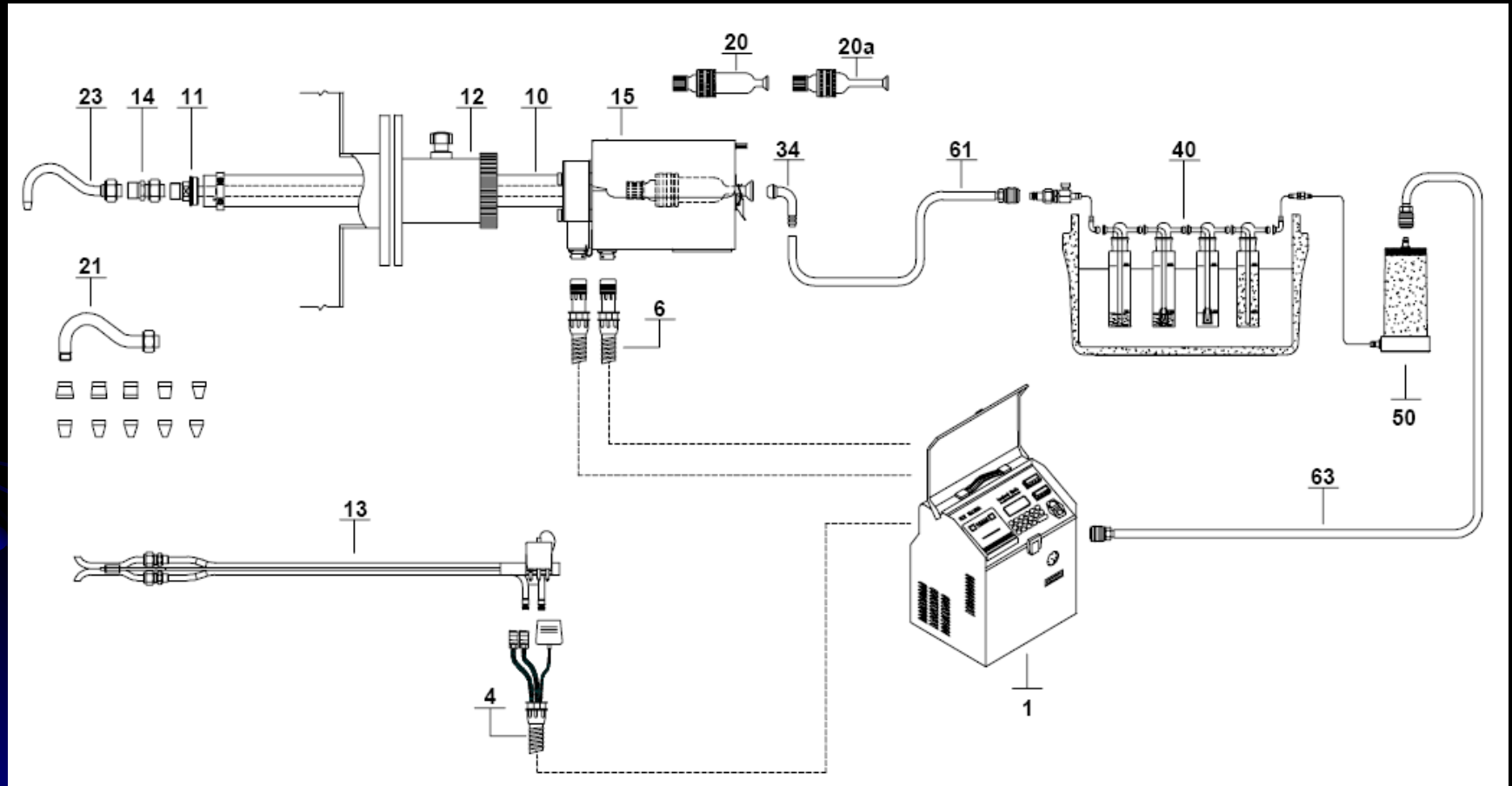

Belső-téri mintavétel

Külső-téri mintavétel

BLP (Best Laboratory Practice)

- Automatizált mintavevő eszközök használata

Mérőkör helyszíni kiépítés

Minták kezelése

- Az alkalmazott mintavevő szűrő képes legyen a $0,3\mu\text{m}$ átmérő feletti porokat 99,5 % hatásfokkal leválasztani.
- A szűrőket bemérés előtt és visszamérés előtt ki kell szárítani.
- A méréshez kalibráló súlyokkal ellenőrzött analitikai mérleget kell használni.

Számítások 1

11.1. Mintavételi térfogatáram

Az izokinetikus mintavétel végrehajtásához a szükséges részgázáramot a csatorna mérési pontjában lévő gázsebesség (lásd a B mellékletet) és a leszívócsonk hatékony átmérőjének figyelembevételével számítsuk ki.

Mivel a részgázáram mérését olyan állapotban (hőmérséklet, nyomás, nedvesség) végezzük, ami a csatornában ténylegesen meglévő gázállapottól eltér, ezért azt a következők szerint korrigáljuk:

$$Q_m = Q_a \frac{100 - H_a T_m \rho_a}{100 - H_m T_a \rho_m} \quad (2)$$

ahol:

Q_m a mért térfogatáram a térfogatáram-mérő műszer körülményei között;

Q_a a térfogatáram a csatorna tényleges körülményei között;

H_m a gáz nedvességtartalma, térfogatszázalékban, a mérési körülmények között, m;

H_a a gáz nedvességtartalma, térfogatszázalékban, a tényleges körülmények között a;

T_m a gáz hőmérséklete a mérési körülmények között, Kelvinben, m;

T_a a gáz hőmérséklete a tényleges körülmények között, Kelvinben, a;

ρ_m a gáz abszolút nyomása a mérési körülmények között, m;

ρ_a a gáz abszolút nyomása a tényleges körülmények között, a.

A mérés alatt elért Q_m célértéket a Q_a értékével kell összehasonlítani, az izokinetikus mintavétel biztosításához.

Számítások 2

11.2. Szilárdanyag-koncentráció

Minden méréshez a következő mennyiségeket kell kiszámítani:

- a) a V mintatérfogatot annak megadásával, hogy a számítás száraz vagy nedves gázra és normálállapotra vonatkozik;
- b) a szűrő előtt (öblítés) és a szűrőn gyűjtött szilárd anyag összes m tömegét;
- c) a c szilárdanyag-koncentrációt ;

$$c = \frac{m}{V}$$

(3)

Hivatkozások

- MSZ EN 13284-1:2002 Helyhez kötött légszennyező források emissziója. A szilárd anyag tömegkoncentrációjának meghatározása kis koncentrációtartományban. 1. rész: Kézi gravimetriás módszer
- MID13284-1 v2.2 Determination of dust at low concentration <http://www.s-t-a.org/mcerts/?page=mids>